

Jaarverslag 2023 Stichting Voedselbank Den Bosch e.o.

Voedselbank Den Bosch e.o. is lid van de Vereniging Voedselbanken Nederland en ook lid van het Regionaal Overleg Platform Brabant – Zeeland.

Missie

Wij verstrekken verkregen voedsel gratis aan mensen, die het tijdelijk zelf niet redden in Den Bosch en omstreken en doen dat uitsluitend met vrijwilligers.

Visie

In Nederland leeft meer dan een miljoen mensen onder de armoedegrens. De voedselbanken helpen mensen door ze wekelijks – tijdelijk – te voorzien van voedselpakketten. Om onze klanten van voldoende eten te voorzien werken wij samen met bedrijven, instellingen, kerken, scholen, overheden en particulieren. Zo zorgen we er samen voor dat armoede wordt bestreden, voedseloverschotten minder worden en het milieu minder wordt belast. Om de zelfredzaamheid van onze klanten te vergroten werken we samen met lokale hulpverleningsorganisaties die onze klanten helpen weer op eigen benen te staan. Voedselhulp moet immers altijd tijdelijk zijn.

Kernwaarden

De voedselbanken hanteren de volgende kernwaarden als maatstaf voor hun handelen:

- het uitsluitend werken met vrijwilligers
- het verstrekken van voedsel dat door anderen wordt gedoneerd
- het verstrekken van zoveel mogelijk gezond voedsel
- het zo eerlijk mogelijk verdelen van voedsel
- neutraal en onafhankelijk handelen
- transparant zijn in de verantwoording

Doelstelling

De hoofddoelstellingen zijn:

- het bieden van directe voedselhulp aan mensen die het financieel tijdelijk echt niet redden
- het voorkomen van verspilling van goed voedsel

Algemeen

In een onrustige wereld met oorlogen in Oekraïne en in het Midden-Oosten, de val van het kabinet en de verkiezingen is het leven in ons land vooral getekend door een hoge inflatie en vele crisissen op het gebied van stikstof, klimaat en energie. De Voedselbank Den Bosch e.o. draaide echter onverminderd door. De voedselverwerving, voedseluitgifte, de financiën en de vrijwilligersbinding bleven positief. Veel aandacht is van onze voedselbank uitgegaan naar een mogelijk nieuwe huisvesting. Alle seinen staan op groen, maar de besluitvorming binnen de gemeente vraagt helaas wat meer tijd waardoor we in 2024 pas definitief verdere stappen zullen kunnen zetten.

Historie

De eerste voedselbank in de wereld ontstond in de USA. Het idee van een voedselbank kwam op bij John van Hengel. Hij deed vrijwilligerswerk bij zijn plaatselijke kerk waar hij maaltijden uitdeelde aan mensen die in grote armoede leefden. Een moeder vertelde hem eens dat ze haar kinderen voedde met eten uit de gaarkeukens en met de resten uit de vuilnisbakken van de supermarkten. Ook van andere mensen hoorde Van Hengel dat supermarkten grote hoeveelheden eten weggooiden, omdat de houdbaarheidsdatum net was verstreken of omdat de verpakking kapot was. Hij begon al het voedsel te verzamelen en had al meer eten bij elkaar dan nodig was om de mensen in de buurt te voeden. Toen kwam hij op het idee al het afgeschreven voedsel naar een centrum te brengen waarna het uitgedeeld kon worden onder alle mensen die zelf niet genoeg geld hadden om eten te kopen. Hij kreeg van zijn parochie drieduizend dollar om zijn idee te realiseren. Hij trok in een verlaten gebouw en vroeg de eigenaren van verschillende supermarkten, boerderijen en tuinderijen 'overtollig' voedsel te doneren. Hij kreeg heel veel en deelde dat uit aan mensen die te weinig eten hadden. De eerste voedselbank was geboren.

Vanaf de jaren 80 hebben de voedselbanken zich heel snel over de hele wereld verspreid.

De eerste voedselbank in Nederland is opgericht in 2002 in Rotterdam door de heer en mevrouw Sjaak en Clara Sies. Dit echtpaar had een kledingzaak in een zwakke wijk van Rotterdam. Toen de zaak failliet ging, werden Sjaak en Clara afhankelijk van een uitkering. Buren in de straat kwamen zo nu en dan een tas eten brengen en er waren zelfs mensen die een envelop met geld in de brievenbus deden. Dat vonden zij zo geweldig dat zij vanuit huis hulp gingen bieden aan mensen die het financieel moeilijk hadden. Zij wisten immers uit ervaring wat armoede betekende en hoe belangrijk het was dat anderen in die omstandigheden hulp wilden bieden.

De Voedselbank Den Bosch en omstreken is sedert 2005 actief en geeft inmiddels elke week aan ongeveer 500 huishoudens een voedselpakket in de gemeenten 's-Hertogenbosch, Vught en Heusden (Drunen en Vlijmen).

Klanten

Op 1 januari 2023 startten we met 642 huishoudens. In week 52 van 2023 telden we 492 huishoudens. Een behoorlijke daling van het aantal klanten. Onze voedselbank geeft op 9 momenten in de week voedsel uit: 5x per week in de Jagersheuveelstraat en éénmaal per week op de uitgiftepunten De Biechten (Hintham), Drunen, Vlijmen en Vught. Vermeldenswaardig is dat er in 2023 gestart is met een avondopenstelling op experimentele basis. Het blijkt na een evaluatie te voorzien in een behoefte. De avondopenstelling geeft ook mensen met een baan of studie de kans om de noodzakelijke ondersteuning te ontvangen. We hebben dan ook besloten de avondopenstelling definitief in te voeren.

Al geruime tijd zijn wij in verband met de krappe huidige huisvesting en de wens een winkelconcept in te richten voor onze klanten, op zoek naar een nieuwe locatie voor het uitgeven van voedsel. In 2023 heeft de gemeente Den Bosch ons de Waalstraat 50 aangeboden. Het is een geschikte locatie in een oud schoolgebouw.

Vrijwilligers

Ongelofelijk veel vrijwilligers (maar liefst 200) spannen zich, week in week uit, op vrijwillige basis in om het voedsel te verstrekken. Het is een enorm logistiek proces: voedsel wordt gedoneerd, opgehaald, verzameld, gesorteerd, verpakt, verdeeld over de uitgiftepunten, geladen in vrachtauto's, uitgegeven, opgehaald en dan gaat de emballage weer terug naar het magazijn. Het bestuur heeft in 2023 opnieuw geconstateerd dat de vrijwilligers met grote verantwoordelijkheidszin, met nauwgezetheid en creativiteit hun taken hebben uitgevoerd. De vrijwilligers zien de voedselbank als hun eigen organisatie. De energie die ze erin steken is bewonderenswaardig.

Sommige vrijwilligers zijn noodgedwongen (tijdelijk) gestopt vanwege gezondheidsredenen. Gelukkig meldden zich voldoende nieuwe vrijwilligers om de taken (tijdelijk) over te nemen.

In 2023 is de vrijwilliger PR en Communicatie actief aan de slag gegaan met social media en vele persberichten hebben in de krant en de huis-aan-huis bladen een prominente plek gekregen.

Cliëntenadministratie

2023 startte met een record aantal cliënten. Door overheidsmaatregelen tegen de armoede, zoals (tijdelijke) verhoging zorgtoeslag en hogere bijstandsuitkering nam deze toevloed af. In de herfst werd echter opnieuw duidelijk dat de kosten van het dagelijks leven bleven stijgen en nam het cliëntenaantal toe.

De gemeente Den Bosch heeft ervoor gekozen om de wijkpleinen te ontlasten en de meeste aanvragen uit Den Bosch komen nu vanuit Eerste Hulp Bij Geldzaken (EHBG).

Cliënten bleken het lastig te vinden om zich bij een nieuwe instantie te melden, waardoor ze uit beeld verdwenen en geen hulp meer ontvingen. Maar door actieve benadering van deze cliënten door zowel onze cliëntenadministratie als EHBG zijn deze mensen weer aangemeld en ontvangen, indien van toepassing, weer ondersteuning van onze voedselbank.

Met stichting Leergeld en Quiet is samenwerking opgezet, zodat mensen niet bij al deze organisaties opnieuw hun inkomen hoeven te specificeren.

De voor 2024 opgestelde toetsingscriteria, in combinatie met de te verwachten inkomens en uitgaven zullen komend jaar waarschijnlijk weer tot een toename van cliënten leiden.

Voedsel

Al het voedsel wordt geschonken door leveranciers, particulieren, kerken en 'onze' voedseltuin in Den Bosch, Villanueva. De Voedselbank Den Bosch e.o. heeft gelukkig nog steeds een voldoende toestroom van producten. Het aanbod van voedsel is echter wel verminderd en om die reden hebben wij andere voedselbanken in het land minder vaak blij kunnen maken met producten dan voorheen. Wij zijn blij met al het aanbod en kunnen het allemaal logistiek realiseren dankzij de grote inzet van onze vrijwilligers. De grote stroom aan goederen maakt ons ook kwetsbaar, het is een omvangrijk logistiek proces. Wij zijn er echter in geslaagd om het logistieke proces over meerdere vrijwilligers te spreiden zodat wij minder kwetsbaar zijn.

De Voedselbank is gecertificeerd. Dit betekent dat de voedselbank moet voldoen aan allerlei voorschriften die de Nederlandse voedsel- en warenautoriteit stelt. Deze dienst is onderdeel van de

rijksoverheid en ziet toe op de veiligheid, het transport, de temperatuur en de hygiëne. Regelmatig vindt er een onaangekondigde controle plaats. Bevindingen uit deze controles worden direct opgepakt door onze vrijwilligers en noodzakelijke maatregelen worden getroffen. De vrijwilligers zijn bekend met het Handboek Voedselveiligheid waarin alle voorschriften staan.

Financiën

De Voedselbank Den Bosch e.o. had in 2023 ongeveer € 180.000,-- nodig om te kunnen werken, maar gezien de inflatie en kostenstijgingen zal extra geld nodig zijn. Geld is nodig voor gebouwen, vrachtwagens, energie, emballage. De benodigde financiële middelen komen van de 3 gemeenten ('s-Hertogenbosch, Heusden en Vught) en de overige middelen komen van bedrijven, particulieren, kerkelijke instanties, serviceclubs. Circa 20% van de totaal benodigde gelden komt binnen via de statiegeldacties bij de supermarkten. Ook in het jaar 2023 hebben wij veel donaties ontvangen en kon het jaar financieel worden afgesloten met een positief resultaat. Aangezien de grote bestelbus met koeling moet worden vervangen, is daartoe succesvol een extra fondsenwerving opgezet. Veel dank zijn wij verschuldigd aan allen die hieraan hebben bijgedragen. De levertijd van de bestelauto is uitgelopen en wordt nu naar verwachting in januari 2024 geleverd.

In het jaar 2020 hebben wij in de jaarrekening een coronafonds gevormd. Met dit fonds kunnen wij ervoor zorgdragen dat we onze klanten van de voedselbank in ieder geval tijdelijk van voedsel kunnen voorzien in perioden dat de aanlevering van producten stagneert of ontoereikend is. In 2023 is een betrekkelijk klein bedrag aan aankoop voedsel besteed.

Samenwerking met andere organisaties

Voedseltuin Villanueva werkt ook met vele vrijwilligers en heeft een erg grote moestuin. De hele oogst komt ten bate van de klanten van de voedselbank. We zijn Villanueva hiervoor zeer erkentelijk.

Stichting Jarige Job: dit fonds zorgt ervoor dat kinderen van de klanten van de Voedselbank tussen 0 en 18 jaar op hun verjaardag een doos krijgen met daarin een cadeautje en spulletjes om hun verjaardag op school en thuis te vieren. Het wordt bijzonder gewaardeerd.

Vincentius Den Bosch organiseert elk jaar een kerstproeverij. Klanten uit Den Bosch worden hiervoor uitgenodigd; dat is een bijzonder evenement. Ook in 2023 is het kerstdiner opgepakt, bijna 1000 personen hebben van het diner kunnen genieten. De Boekenbeurs en de Speelgoedbeurs zijn ook zeer gewaardeerde activiteiten van Vincentius, evenals het sociaal restaurant 'Het Anker'.

In 2023 ontvingen alle kinderen (11 – 16 jaar) uit Den Bosch e.o. een schoolspullenpas van het Armoedefonds in Rosmalen. € 50,00 is beschikbaar voor elk kind om schoolspullen mee te kopen. Een prachtig initiatief waar ouders en kinderen erg blij mee zijn. Ook in 2024 kunnen wij rekenen op de schoolspullenpas.

Opnieuw was er een cadeaubon voor ouderen vanaf 65+. Het verstrekken van menstruatieartikelen door het Armoedefonds is bij alle uitdeelpunten gecontinueerd. Tevens heeft het Armoedefonds in 2023 een bijdrage toegezegd voor de verhuizing in 2024

Voorlichting

Al heel veel jaren geeft de Voedselbank Den Bosch e.o. voorlichting over alle activiteiten aan geïnteresseerde groepen en belangstellenden. Ook wordt ingespeeld op interesse vanuit de scholen door voorlichting te geven.

VoedSaam

Elke zes weken verschijnt er een informatieblad voor onze vrijwilligers. De enthousiaste redactie verzamelt alle nieuwsfeiten en bijzonderheden zodat alle betrokkenen op de hoogte zijn van het wel en wee van de eigen voedselbank.

Bestuurszaken

In 2023 werd het bestuur van Voedselbank Den Bosch e.o. gevormd door:

- Lodie Hofland – voorzitter
- Laurens Werdmölder – vice-voorzitter en werving en voorlichting tot 1 februari 2023
- Monique Roestenberg – vice voorzitter vanaf 1 februari 2023 en secretaris
- Frans Penninx – penningmeester
- Frederique Renders – werving en voorlichting vanaf 1 februari 2023
- Jo Maas – logistiek
- Frans Horio – facilitair
- Jan Buitink – notulist

Namens het bestuur Stichting Voedselbank Den Bosch en omstreken,

Lodie Hofland, voorzitter

4 januari 2024